

1980 Sonrası Türk Romanı / Dünya Romanı

1. Gördüğünü adlandıran, adıyla da gördüğü şeyi bir tutan biz çocuklar o zamanlar ne şendik! O zamanlar zaman zamandı, kaza kaza, hayat da hayat. Gutenberg, -matbaacı dediler ona ve taklitçilerine- çalışkan elin, sabırlı parmağın ve titiz kalemin yetiştiremeyeceği kadar çoğalttı kelimeleri ve ipini koparan kelimeler, kelimeler, kelimeler boncuklar gibi dört bir yana dağıldılar. Böylece, gece ay ışığında, zaman nedir, diye bize sorulduğunda; hayat nedir, keder nedir, kader nedir, acı nedir diye sorulduğunda; bir zamanlar yüreğimizle bildiğimiz bütün cevapları, imtihan gecesini uykusuz geçiren ezberci öğrenci gibi birbirine karıştırdık. Biz şaşkınlar, anlıyorsunuz ya, doğru cevabı kulağımıza fısıldasın diye meleği beklerdik.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatıcı betimlemeleriyle kendi iç dünyasını ifade etmiştir.
B) Anlatım, durumun merkezinde yer alan bir anlatıcı tarafından gerçekleştirilmiştir.
C) Okurla söyleşir gibi kaleme alınması anlatımın daha etkili olmasını sağlamıştır.
D) Tema olarak bireyin bunalımları işlenmiştir.
E) Anlatıcı bazen zamandan kopuşlar yaşamış, geçmiş ile gelecek arasında gidip gelmiştir.

2. O soğuk ve kurşuni Kurban Bayramı sabahının bazı görüntüleri, yatağımda uyumaya çalışırken zaman zaman görülen rüyalarda olduğu gibi hem çok tanıdık hem de tuhaf bir hatıra gibi gözümün önünden geçti: Üç tekerlekli bisikleti, Fusun ile birlikte sokağa çıktığımızı, kesilen bir kurbana sessizce baktığımızı, sonra bir araba gezintisine çıktığımızı hatırladım. Bunları ertesi gün, Merhamet Apartmanı'nda bulduğumuzda ona sordum.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kronolojik zaman akışına uygun bir anlatım vardır.
B) Okurun merak duygusunu harekete geçirmek için bilinç akışı tekniğine yer verilmiştir.
C) Gerçeküstü ayrıntılara yer verilmemiştir.
D) Kahramanların duygu ve düşüncelerini bilen hâkim anlatıcı tarafından aktarılmıştır.
E) Anlatıcı betimlemelerinde objektif davranarak yorumu okura bırakmıştır.

3. “Seni seviyorum” diyecekti. Neden olmasın? Savaşı, geleceği parlak binlerce gencin bir araya gömüldüğünü, daha şimdiden yarı unutulduğunu düşündükçe doğaüstü olaylara inanası geliyordu. İşte Londra’da yürüyor, Clarissa’ya kendisini nasıl sevdiğini içinden geldiği gibi söylemeye gidiyordu. Neden hiç söylemeyiz, diye düşündü. Biraz tembellikten, biraz da utangaçlıktan herhâlde.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazar her şeyi bilen, gören ilahi bakış açılı anlatıcıyı kullanmıştır.
B) Anlatımın akışı yer yer kesilerek serbest çağrışımın etkisiyle o anda kahramanın aklına gelenler de anlatılmıştır.
C) Modern insanın bölünmüşlüğü ve çatışmaları işlenmiştir.
D) Bilinç akışı tekniği ile okurun dikkati kahramanın ruh dünyasına çekilmiştir.
E) Modernist eserlere özgü anlatım yolları tercih edilmiştir.

4. Tanksıbayev ayrıntıları tekrar aklından geçiriyordu. Kuttubayev’in notları arasında şu “Mankurt” hikâyesinde gizli bir anlam bulunabilirdi mesela. Hani şu Juan-Juanlar’a esir düşen Naymanlı gencin aklını yitirmesi, “mankurt” olması hikâyesinde. Elbette eski bir efsaneydi, masaldı ama Kuttubayev bunu yazarken kafasında bambaşka bir amacı gütmüş olabilirdi. Bir amacı yoksa onu yazma zahmetine niçin katlansındı? Evet, evet, bu “mankurt” olayında kesinlikle bir şey gizlenmiş olmalıydı. Ama ne? İşin çok önemli, belki asıl önemli yanı da şuydu: Tanksıbayev bu “mankurt” hikâyesinin bir kışkırtma olduğunu nasıl kanıtlayacaktı?

Bu parçayla ilgili aşağıda yapılan değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Soru cümleleriyle anlatıma akıcılık kazandırılmıştır.
B) Mekân olarak Orta Asya konu edinilmiştir.
C) Bilinç akışı yöntemi kullanılmış, bir efsane hatırlanmıştır.
D) Kahramanın duygu ve düşüncelerine hâkim bir anlatıcı söz konusudur.
E) İç konuşma tekniğine yer verilmiştir.

1980 Sonrası Türk Romanı / Dünya Romanı

5. Bu kez gülümsedi; gözlerini kısıp omuzlarını titreterek güldü. Hemen peşinden de gülüşünün yankılarına bulanmış alaycı bir sesle bana, Alaaddin'in sevgilim olup olmadığını sordu. Değil, dedim. İnanmamıştı. Peki, dedi. Berbat bir şey yemişçesine yutkundu ve yeniden sordu "Sevgilin değil yani?". Değil, dedim. "Niye arıyorsun o hâlde böyle fellik fellik, alacak verecek davası mı?". Hayır, dedim. "Peki, niye arıyorsun o hâlde?" "Hiç." "Öylesine mi?" "Öylesine." Çok büyük bir felaketin eşiğindeymişim gibi gözlerime acı acı baktı. "Peki, nasıl bulacaksın onu?" Arada bir sesini işitiyorum, dedim. "Hani yüzünü hiç görmemiştin?" Görmedim, yalnızca zaman zaman sesini işitiyorum, dedim. "Düş gibi mi?" Hayır, dedim. "Basbayağı gerçek gibi." Aynı şey işte, diye homurdandı.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İç çözümleme tekniği ile kahramanların psikolojisi yansıtılmıştır.
B) Anlatıcı kamera tarafsızlığıyla olayı aktaran üçüncü şahıs anlatıcıdır.
C) Hayal ile gerçeği karıştıran bir kahraman söz konusudur.
D) Uzun cümleler ve ayrıntılı betimlemeler üslup kaygısını hissettirmektedir.
E) Yazar geriye dönüş tekniğiyle karakterlerin ve olayların geçmişiyile ilgili bilgi vermiştir.

6. Aşağıdakilerden hangisinde farklı bir bakış açısı kullanılmıştır?

- A) Hiç şüphe yok ki kedinin çimenliğin ortasında durak-samasını izlerken bir şeyler eksik, bir şeyler farklı göründü. Bir yandan konuşmaları dinlerken bir yandan da değişen ne, eksik olan ne, diye düşünüyordum.
B) Bu öğle yemeği, ev sahibinin misafirperverliği sağ olsun, öğleden sonraya dek sürmüştü. Ben ilerledikçe güzel ekim günü yavaşça soluyor, yolun iki yanındaki ağaçların yaprakları dökülüyordu.
C) Konudan konuya atlarken nihayet günümüzde yaşayan kadın ve erkek yazarların kitaplarının bulunduğu raflara gelmişim.
D) Hilde, hiç kimsenin düşünemeyeceği, düşünmeye cesaret edemeyeceği kadar heyecanlı bir akşam, odasında Fransızca kompozisyon yazmaya çalışıyordu.
E) Beni çağırdığı zaman önemli bir şey söylemesini, onu alt üst eden derdi açmasını beklerdim.

7. Belki de bu yüzden Celâl gibi olmak istiyordu Galip. Rüya onu seçtiği için ya da Celâl'in yazdığı hikâyeleri Rüya dikkatle ve zevkle okuduğu için... "Senin yüzünden kendim olamadım hiç!" demek geldi Galip'in içinden. Celâl'in mankenine, "Senin yüzünden beni sen yapan bütün o hikâyelere inandım." dedi. Onu seviyordu ve ondan korkuyordu. Celâl'in yerinde olmak istiyordu ve Celâl'den kaçınıyordu. Onu arıyordu ve unutmak istiyordu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Modern insanın bölünmüşlüğü ve çatışmaları işlenmiştir.
B) Hem bireysel hem geleneksel anlamda kendini boşlukta hisseden bir kahraman anlatılmıştır.
C) Okurun merak duygusunu kamçılayan bir anlatım tercih edilmiştir.
D) Yazar her şeyi bilen, gören ilahi bakış açılı anlatıcıyı kullanmıştır.
E) Bireyin kendisini gerçekleştirmesini isteyen varoluşçuluk akımından izler görülmektedir.

8. "Kötü bir yaz geçirdik." dedi binbaşı.

"Bütün kuvvetin yerinde mi artık?"

"Evet."

"Madalya aldın mı?"

"Aldım, aldım ya, teşekkür ederim."

"Bakayım."

Pelerinimi açtım, iki şeridi görsün diye.

"Madalyalarla birlikte kutularını da aldın mı?"

"Hayır, sadece kâğıtları verdiler."

"Kutular sonradan gelir. Daha uzun zaman alır onların gelmesi."

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Özetleme
B) Geriye dönüş
C) Diyalog
D) İç çözümleme
E) Monolog

